

SPIS TREŚCI

Wykaz skrótów	13
Wstęp	17

Część I

Zagadnienia ogólne postępowań administracyjnego i sądownoadministracyjnego

Rozdział I. Pojęcie i funkcje prawa procesowego	21
Rozdział II. Zakres źródłowy oraz przedmiotowy postępowania administracyjnego	26
1. Rodzaje postępowania administracyjnego	26
2. Administracyjne postępowanie ogólne a postępowanie sądownoadministracyjne	29
3. Administracyjne postępowanie ogólne a administracyjne postępowanie egzekucyjne	34
4. Administracyjne postępowanie egzekucyjne a postępowanie sądownoadministracyjne	35
Rozdział III. Europeizacja postępowania administracyjnego	37
Zakończenie	41
Literatura	42

Część II

Administracyjne postępowanie ogólne

Rozdział I. Źródła i zakres stosowania postępowania administracyjnego	47
---	----

Rozdział II. Podmioty postępowania administracyjnego	52
1. Organ prowadzący postępowanie	53
2. Strona	56
3. Uczestnicy postępowania na prawach strony	59
3.1. Organizacja społeczna	61
3.2. Prokurator i Rzecznik Praw Obywatelskich	62
 Rozdział III. Instytucje techniczno-procesowe	66
1. Doręczenia	67
2. Wezwania	71
3. Udostępnienie akt	76
4. Terminy załatwiania spraw	77
5. Obliczanie i przywracanie terminów	85
6. Protokoły i adnotacje	88
 Rozdział IV. Przebieg postępowania	89
1. Rola zasad ogólnych postępowania administracyjnego	89
1.1. Zasada praworządności	90
1.2. Zasada prawdy obiektywnej	91
1.3. Zasada uwzględniania z urzędu interesu publicznego i słusznego interesu stron	92
1.4. Zasada przyjaznej interpretacji przepisów	93
1.5. Zasada współdziałania organów administracji publicznej	93
1.6. Zasada zaufania do władzy publicznej, bezstronności, proporcjonalności oraz równego traktowania w działaniach organów administracji publicznej oraz pewności prawa	94
1.7. Zasada udzielania informacji	95
1.8. Zasada czynnego udziału strony w postępowaniu	96
1.9. Zasada przekonywania	97
1.10. Zasada szybkości i prostoty	97
1.11. Zasada ugodowości (ugodowego załatwiania spraw)	98
1.12. Zasada pisemności	99
1.13. Zasada dwuinstancyjności	100
1.14. Zasada trwałości decyzji administracyjnych	101
1.15. Zasada sądowej kontroli decyzji administracyjnych	101
2. Wszczęcie postępowania. Podania	101
3. Dowody i postępowanie wyjaśniające	112
4. Zawieszenie i umorzenie postępowania administracyjnego	121
 Rozdział V. Rozstrzygnięcia w postępowaniu administracyjnym (decyzje, ugody, współdziałanie i postanowienia)	127
1. Decyzja	128
2. Współdziałanie	136

3. Ugoda	138
4. Mediacja	140
5. Postanowienie	142
Rozdział VI. Zwyczajne środki prawne w postępowaniu administracyjnym (odwołanie, wnioski o ponowne rozpatrzenie sprawy, zażalenie)	144
1. Odwołanie	144
2. Wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy	154
3. Zażalenie	155
Rozdział VII. Wzruszanie ostatecznych rozstrzygnięć administracyjnych	157
1. Uwagi ogólne	157
2. Wznowienie postępowania	158
3. Stwierdzanie nieważności decyzji i postanowień	163
4. Uchylenie lub zmiana oraz wygaśnięcie decyzji	168
4.1. Uchylenie lub zmiana decyzji	168
4.2. Stwierdzenie wygaśnięcia decyzji	169
Rozdział VIII. Administracyjne kary pieniężne	171
Rozdział IX. Wydawanie zaświadczeń	174
Rozdział X. Rozstrzyganie sporów o właściwość	177
Rozdział XI. Postępowanie w sprawach skarg i wniosków	182
Rozdział XII. Europejska współpraca administracyjna	184
Kazusy	186
Kazus 1. Zasady ogólne postępowania administracyjnego	186
Kazus 2. Właściwość organów administracji publicznej	188
Kazus 3. Wyłączenie pracownika organu administracji publicznej	191
Kazus 4. Doręczenia	192
Kazus 5. Przywrócenie terminu	195
Kazus 6. Wszczęcie postępowania administracyjnego	197
Kazus 7. Dostęp do akt sprawy. Zawieszenie postępowania	199
Kazus 8. Współdziałanie organów	202
Kazus 9. Decyzja	204
Kazus 10. Odwołania	207
Kazus 11. Brak udziału strony w postępowaniu	209
Kazus 12. Wznowienie postępowania administracyjnego	211
Kazus 13. Wzruszenie decyzji ostatecznej	213
Kazus 14. Postępowanie w sprawie skarg i wniosków	216
Literatura	218

Część III

Administracyjne postępowanie egzekucyjne

Rozdział I. Zagadnienia ogólne postępowania egzekucyjnego w administracji	225
1. Uprawnienia organów administracji do realizacji nakładanych na obywateli obowiązków	225
2. Dobrowolne wykonanie obowiązków publicznoprawnych	226
Rozdział II. Zakres stosowania postępowania egzekucyjnego w administracji	230
Rozdział III. Podmioty postępowania egzekucyjnego	235
1. Uwagi ogólne	235
2. Organ egzekucyjny	236
3. Zobowiązany	243
4. Wierzyciel	244
5. Egzekutor, poborca skarbowy, komornik skarbowy	247
6. Dłużnik zajętej wierzytelności	248
7. Osoba trzecia	249
8. Następca prawny zobowiązanego	249
9. Pozostałe podmioty administracyjnego postępowania egzekucyjnego	250
Rozdział IV. Środki egzekucyjne	252
1. Uwagi wstępne	252
2. Środki egzekucyjne należności pieniężnych	254
3. Środki egzekucyjne obowiązków niepieniężnych	270
Rozdział V. Przebieg postępowania egzekucyjnego	275
1. Zasady postępowania egzekucyjnego	275
2. Odpowiednie stosowanie Kodeksu postępowania administracyjnego w postępowaniu egzekucyjnym w administracji	282
3. Wszczęcie i tok postępowania	284
4. Zbieg egzekucji	298
5. Koszty egzekucyjne	300
6. Egzekucja w trybie uproszczonym	301
Rozdział VI. Postępowanie zabezpieczające	303
Rozdział VII. Udzielanie pomocy obcemu państwu oraz korzystanie z jego pomocy przy dochodzeniu należności pieniężnych	306
Rozdział VIII. Środki prawne i środki nadzoru w postępowaniu egzekucyjnym	313
1. Uwagi ogólne	313
2. Zażalenie	314

3. Zarzut	315
4. Wniosek o wyłączenie spod egzekucji	320
5. Skarga na czynności egzekucyjne	321
6. Skarga na przewlekłość postępowania egzekucyjnego	323
7. Skarga na bezczynność wierzyciela	323
8. Środki ochrony sądowej	325
Kazusy	328
Kazus 1. Zasady postępowania egzekucyjnego w administracji	328
Kazus 2. Nastęstwo procesowe w postępowaniu egzekucyjnym	331
Kazus 3. Wierzyciel w postępowaniu egzekucyjnym w administracji	334
Kazus 4. Zobowiązany w postępowaniu egzekucyjnym w administracji	338
Kazus 5. Wniosek o wyłączenie prawa do rzeczy lub prawa majątkowego spod egzekucji administracyjnej	340
Kazus 6. Egzekucja z wynagrodzenia za pracę	343
Kazus 7. Egzekucja z ruchomości	346
Kazus 8. Grzywna w celu przymuszenia	348
Kazus 9. Zbieg egzekucji	351
Kazus 10. Umorzenie postępowania egzekucyjnego	353
Literatura	357

Część IV

Ustrój oraz postępowanie przed sądami administracyjnymi

Rozdział I. Polskie sądownictwo administracyjne na tle wybranych europejskich modeli sądowej kontroli administracji	363
1. Uwagi wstępne	363
2. Sądownictwo administracyjne w Austrii	364
3. Sądownictwo administracyjne w Czechach	367
4. Rys historyczny polskiego sądownictwa administracyjnego	369
Rozdział II. Podstawy ustrojowe polskiego sądownictwa administracyjnego ...	375
1. Uwagi wstępne	375
2. Konstytucyjne podstawy polskiego sądownictwa administracyjnego	376
3. Ustawowe podstawy polskiego sądownictwa administracyjnego	380
Rozdział III. Właściwość sądów administracyjnych	386
1. Uwagi wstępne	386
2. Sądowa kontrola aktów i czynności (bezczywności, przewlekłego prowadzenia postępowania) z zakresu administracji publicznej	387
3. Rozstrzyganie sporów kompetencyjnych i o właściwość	399
4. Podejmowanie uchwał	402
5. Uprawnienia sygnalizacyjne sądów administracyjnych	404

Rozdział IV. Podmioty postępowania sądownoadministracyjnego	406
1. Uwagi wstępne	406
2. Skarżący	407
3. Organ administracji publicznej	413
4. Uczestnicy postępowania	414
5. Prokurator, Rzecznik Praw Obywatelskich, Rzecznik Praw Dziecka	415
6. Organizacja społeczna	417
7. Sąd administracyjny	418
Rozdział V. Przebieg postępowania sądownoadministracyjnego	420
1. Uwagi wstępne	420
2. Wszczęcie postępowania sądownoadministracyjnego	421
2.1. Sposób wszczęcia postępowania	421
2.2. Podmioty uprawnione do wszczęcia postępowania	424
2.3. Warunki prawidłowego wszczęcia postępowania sądownoadministracyjnego	426
2.3.1. Obowiązek wyczerpania trybu zaskarżenia	427
2.3.2. Termin do wniesienia skargi	428
2.3.3. Obowiązek wniesienia skargi do sądu za pośrednictwem organu	430
2.4. Elementy składowe skargi	432
2.5. Ochrona tymczasowa w postępowaniu przed sądem administracyjnym	434
2.6. Cofnięcie i odrzucenie skargi	437
3. Przebieg postępowania	439
3.1. Posiedzenia sądowe	440
3.2. Rozprawa przed sądem administracyjnym	442
3.3. Postępowanie dowodowe	444
3.4. Postępowania szczególne	447
3.4.1. Postępowanie mediacyjne	447
3.4.2. Postępowanie uproszczone	448
3.5. Przeszkody w przebiegu postępowania	448
3.5.1. Odroczenie rozprawy	449
3.5.2. Zawieszenie postępowania	450
3.5.3. Umorzenie postępowania	451
4. Zakończenie postępowania	453
4.1. Pojęcie i rodzaje orzeczeń sądowych	453
4.1.1. Wyrok	454
4.1.2. Uzasadnienie wyroku	459
4.1.3. Postanowienie	461
4.1.4. Zarządzenie	462
Rozdział VI. Prawomocność orzeczeń sądowych	464
1. Uwagi wstępne	464
2. Prawomocność formalna	465

3. Prawomocność materialna	466
4. Powaga rzeczy osądzonej	468
Rozdział VII. Zaskarżalność orzeczeń sądowych	470
1. Uwagi wstępne	470
2. System środków zaskarżenia	471
3. Zasady zaskarżania orzeczeń sądowych	473
4. Środki odwoławcze	475
4.1. Skarga kasacyjna	475
4.2. Zażalenie	483
5. Pozostałe środki zaskarżenia przysługujące od orzeczeń nieprawomocnych	485
6. Nadzwyczajne środki zaskarżenia	487
Rozdział VIII. Koszty postępowania	491
1. Uwagi wstępne	491
2. Rodzaje kosztów postępowania	492
3. Zasady zwrotu kosztów postępowania	496
4. Zwolnienie od kosztów sądowych	499
Rozdział IX. Wykonanie wyroku sądu administracyjnego	505
1. Uwagi wstępne	505
2. Wykonanie wyroku w trybie egzekucyjnym	506
3. Wykonanie wyroku w trybie pozaegzekucyjnym	509
Zakończenie	511
Kazusy	512
Kazus 1. Pozycja ustrojowa Prezesa Naczelnego Sądu Administracyjnego	512
Kazus 2. Właściwość sądów administracyjnych	514
Kazus 3. Przebieg postępowania sądownoadministracyjnego	516
Kazus 4. Odrzucenie skargi	517
Kazus 5. Przywrócenie terminu do wniesienia skargi	519
Kazus 6. Wniosek o uzasadnienie wyroku wojewódzkiego sądu administracyjnego	521
Kazus 7. Skarga kasacyjna	522
Kazus 8. Wpis od skargi	524
Kazus 9. Prawo pomocy	526
Kazus 10. Wyłączenie sądu	527
Kazus 11. Granice rozpoznania sprawy przez Naczelny Sąd Administracyjny	528
Kazus 12. Środki odwoławcze	528
Literatura	530

Część V
Odrębności postępowań administracyjnego
i sądownoadministracyjnego w ustawach szczególnych

Wprowadzenie	537
Rozdział I. Odrębności jurysdykcyjnego postępowania administracyjnego	539
1. Odrębności w regulacji prawnej strony postępowania	539
2. Odrębności w przebiegu postępowania administracyjnego	541
3. Odrębności w regulacji trybów nadzwyczajnych postępowania administracyjnego	547
Rozdział II. Odrębności postępowania sądownoadministracyjnego	551
Zakończenie	556
Literatura	557
Wybrane uchwały NSA z zakresu postępowań administracyjnych oraz postępowania sądownoadministracyjnego	559